

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 5585-12-17 פלוני נ' זועבי ואח'

02 אוקטובר 2019

לפני כב' השופט שאול שוחט, סגן נשיא
כב' השופטת עינת רביד
כב' השופט נפתלי שילה

המערער והמשיב שכנגד פלוני
ע"י ב"כ עו"ד שגית בן ארצי-קרמר

נגד

המשיבים והמערערים שכנגד 1. ג'מיל זועבי
2. הפניקס חברה לביטוח בע"מ
ע"י ב"כ עו"ד זהבה פלושניק

פסק דין

הש' שאול שוחט, אב"ד

- 1 בפסק דין מיום 22.10.17 קבע בית משפט קמא, כי התאונה ממנה נפגע המערער/המשיב
2 שכנגד (להלן: "הניזוק") ביום 22.8.07, הינה תאונת דרכים; כתוצאה מהתאונה נגרמה למערער נכות
3 רפואית בתחום האורתופדי בשיעור של 7.5%, וזו אף נכותו התפקודית.
4 על בסיס קביעות אלה פסק בית משפט קמא למערער הפסדי שכר ופנסיה לעתיד; פיצוי עבור כאב
5 וסבל; עזרת זולת עבר ועתיד והוצאות רפואיות עבר ועתיד.
6
7
8
9
10 2. שני הצדדים לא היו שבעי רצון מפסק הדין והגישו את הערעורים שלפנינו. ראשון הגיש
11 הניזוק ולאחריו המשיבים/המערערים שכנגד (להלן: "חברת הביטוח").
12
13

ערעור הניזוק

- 14
15 3. שגה בית משפט קמא:
16 א. משלא מינה מומחה רפואי בתחום הנירולוגיה (להלן: "נירולוג") נוכח התייעוד הרפואי
17 שעמד לפניו וממצאי חוות הדעת של המומחה הרפואי מתחום האורתופדיה (להלן:
18 "האורתופד") המהווים ראשית ראיה למינוי המבוקש ולנוכח המלצתו של האורתופד בחוות

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 5585-12-17 פלוני נ' זועבי ואח'

02 אוקטובר 2019

- 1 דעתו, למנות נוירולוג לבדיקתו, בוודאי על רקע סירובו של בית משפט קמא לאפשר לבא כוחו
2 להפנות שאלות בתחום הנוירולוגיה לאורתופד.
- 3 ב. משהפסיק את חקירת המומחה הרפואי מתחום האורולוגיה, שכן מונה על ידי בית משפט
4 קמא (להלן: "האורולוג") אף בסירובו לבקשה להעביר לו תיעוד רפואי עדכני בעניינו.
- 5 4. על בסיס טענות אלה טוען הניזוק לנכות רפואית ותפקודית של 35% (מלוא הנכות הרפואית
6 האורתופדית של 14.5% ונכות אורולוגית של 25% - בשקלול) ולפסיקת הפיצויים בהתאם.

ערעור חברת הביטוח

- 7
- 8 5. שגה בית משפט קמא:
- 9 א. משקבע כי התאונה היתה תאונת דרכים.
- 10 ב. עת הורה על מינוי אורתופד חרף השיהוי בהגשת בקשת המינוי, בקשה ש"אין לה רגליים
11 וידיים" נוכח העדויות, לרבות של הניזוק עצמו, המלמדות כי לא נגרם לו נזק בתחום זה, אף
12 שגה עת אימצ' את חוות דעתו בדבר קיומו של נזק תוך התעלמות מיתר הראיות בתיק.
- 13 ג. משלא מינה מומחה רפואי בתחום הרנטגנולוגי.
- 14 ד. בהערכת נכותו התפקודית של הניזוק ובפסיקת הפיצויים על פיה.
- 15 על בסיס טענות אלה עתרה חברת הביטוח לביטול פסק דינו של בית משפט קמא ולחלופין
16 להקטנת סכומי הפיצויים שנפסקו לניזוק.

- 17 6. אפתח באחרית – דין ערעורה של חברת הביטוח להידחות. דין ערעורו של הניזוק להתקבל
18 באופן חלקי, בכל הנוגע למינוי נוירולוג.

חברת הביטוח

- 19
- 20 7. חברת הביטוח חזרה בה, במהלך הדיון בערעור, מטענתה כי התאונה בה נפגע הניזוק אינה
21 תאונת דרכים (עמ' 3 לפרו' ש' 25-26); בהתאם לתקנה 149 לתקסד"א, אליה מפנה ב"כ חברת הביטוח,
22 שלב קדם המשפט אינו סוגר הרמטית את האפשרות לפתוח בשנית עניין שהוחלט בו בקדם המשפט
23 (תקנת משנה (א)) או את האפשרות לדון בבקשה שניתן היה להביאה בקדם המשפט ולא הובאה. לבית

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 5585-12-17 פלוני נ' זועבי ואח'

02 אוקטובר 2019

1 המשפט "הדן בתובענה" מוקנה שיקול הדעת "לפתוח בשנית" אם ראה לשנות מההכרעות שניתנו
2 בקדם המשפט "מטעמים מיוחדים שיירשמו וכשהדבר דרוש כדי למנוע עיוות דין" אף לדון בבקשה
3 "שבעל דין יכול היה להביאה" אם ראה לעשות כן מטעמים מיוחדים שיירשמו, וכשהדבר דרוש כדי
4 למנוע עיוות דין. טענותיה של חברת הביטוח, בהיבט זה של הערעור, מופנות כלפי ההחלטה מיום
5 14.4.06 בה נעתר בית משפט קמא לבקשה למינוי אורתופד, בקשה שהוגשה לאחר שלב קדם המשפט
6 ולאחר שהתקיימה ישיבת הוכחות ראשונה. עיון בנימוקי ההחלטה מלמד כי בית משפט קמא עשה
7 שימוש נכון ומושכל בסמכותו "לפתוח בשנית" ואינני מוצא מקום להתערב בה. גם לא מצאתי בעיקרי
8 הטיעון מטעם חברת הביטוח התמודדות ראויה עם נימוקי בית משפט קמא בהחלטה זו. סמכותו של
9 בית משפט קמא למנות מומחה לאחר שלב קדם המשפט נתונה לו גם מכוח תקנה 130 לתקסד"א לפיה
10 רשאי בית המשפט (או הרשם) בכל עת ולאחר שניתנה לבעלי הדין הזדמנות נאותה להשמיע את
11 טענותיהם (מה שהתקיים בענייננו) לעשות כן (ראה רע"א 9229/02 מגדל בע"מ נ' מקור הזכויות;
12 3.3.03; על היחס בין תקנות 143 ו-149 לתקסד"א לתקנה 130 לתקנה זו ראו בהיקש לתקנה 113
13 לתקסד"א שעניינה גילוי מסמכים ראו ת.א. (ת"א) 46081-05-15 בן חיים נ' אולמי נפטון בע"מ,
14 4.3.18); משמונה אורתופד דומה שאחריתו מלמדת על ראשיתו. חוות הדעת קבעה לניזוק נכות
15 רפואית אורתופדית משוקללת, צמיתה, קשורה לתאונה בשיעור של 14.5%. האורתופד נחקר ארוכות,
16 במשך שתי ישיבות, במסגרתן עומת על ידי ב"כ חברת הביטוח עם ממצאים נוגדים, לרבות ממצאי
17 דימות, התייחס למבחנים שערך לניזוק ואשר פורטו בחוות הדעת, אף לפעילות הגופנית אותה מבצע
18 וכל שראה לנכון הוא להפחית את אחוזי הנכות ולהעמידם על שיעור של בין 5 ל-10 אחוזים נוכח
19 ממצאים, שהונחו לפניו, מהם עלה כי החבלות בגינן העניק לו את הנכות התאחו באופן מלא. עובדה
20 זו לא הביאה אותו לביטול אחוזי הנכות לחלוטין. בית משפט קמא נדרש, בפסק דינו, לממצאי חוות
21 הדעת אף לחקירתו של האורתופד ולתשובותיו לשאלות הנוקבות של ב"כ חברת הביטוח ומצא לנכון
22 לאמץ את חוות דעתו, ובהפחתה האמורה. מסקנתו זו של בית משפט קמא מקובלת עליי ואינני מוצא
23 מקום להתערב בה; ב"כ חברת הביטוח קובלת על כך שבית משפט קמא לא מינה מומחה מתחום
24 הרנטגנולוגיה. בכך מערערת היא על החלטה מיום 24.9.17 בה דחה בית משפט קמא את בקשתה
25 למינוי מומחה בתחום הדימות. עיינתי בהחלטה זו ואני מוצא את נימוקיה, הן הדיוניים הן
26 המהותיים, כנכונים, ואין לי אלא לאמץ אותם, כלשונם. את ההסבר למהלך זה של בית משפט קמא
27 ניתן למצוא, לטעמי, בחקירתו של האורתופד אשר היטיב להסביר כי אין צורך בצילום חוזר, גם אם
28 היה בו כדי לעזור בביסוס האבחנה, שכן גם אם לא תמצא כל אינדיקציה לשבר אשר החלים והמפרק
29 ייראה תקין לחלוטין מבחינה רנטגנית, אין בכך כדי ללמד כי לא היה שבר (פרו' בית משפט קמא מיום
30 28.5.17 עמ' 155-157. ר' בהקשר זה גם את דברי בית משפט קמא בס' 27 לפסק הדין).

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 5585-12-17 פלוני נ' זועבי ואח'

02 אוקטובר 2019

8. לאחר כל אלה, אם תישמע דעתי, אמליץ לחבריי להרכב לדחות את הערעור של חברת הביטוח, בכל הנוגע למינוי אורתופד, אף לקביעת הנכות הרפואית על ידו כמו גם לקביעת בית משפט קמא בדבר נכותו התפקודית של הניזוק בהיבט זה של הנכות האורתופדית, זאת נוכח ההלכה כי קביעתה של נכות זו נתונה לערכאה הדיונית וערכאת הערעור לא נוהגת להתערב בה אלא במקרים חריגים שהמקרה שלפנינו אינו נמנה עליהם.

הניזוק

9. משבדעתי להמליץ לחבריי לקבל את הערעור ולהורות על מינוי נוירולוג אף להוסיף ולהורות לבית משפט קמא כי אם תימצא בניזוק נכות נוירולוגית קשורה לתאונה, יתבקש האורולוג לעדכן את חוות דעתו ששללה נכות אורולוגית קשורה לתאונה, מתייטר הצורך להידרש לטענות הניזוק בדבר הפסקת חקירת האורולוג ובדבר סירובו של בית משפט קמא להעביר לו תיעוד רפואי עדכני, אף לטענה בדבר סירובו של בית משפט קמא לאשר לבאת כוחו להפנות לאורתופד שאלות בתחום הנוירולוגיה. אוסיף ואומר, כי החלטתו של בית משפט קמא מיום 26.7.17 לפיה לא יועבר התיעוד העדכני לאורולוג אלא אם יבקש זאת הוכחה כנכונה במבחן הזמן, שעה שהמומחה עצמו ציין בחקירתו, כי הוא לא נדרש לתיעוד זה שכן "אני לא חושב שזה היה משנה משהו כי השאלה היתה מאוד ברורה והתשובה היתה מאוד ברורה" תוך שהוא מכוון לקשר הסיבתי בין התאונה לפגיעה במערכות השתן (פרו' בית משפט קמא מיום 26.9.17 עמ' 221 ש' 3-5 וש' 17-19).

ומכאן לנושא מינוי הנוירולוג –

10. ארבע בקשות למינוי נוירולוג הוגשו על ידי הניזוק. כולן נדחו על ידי בית משפט קמא. על שלוש מהן הוגשו בקשות רשות ערעור. באף בקשה לא ניתנה רשות ערעור, מה שלא מונע השגה נוספת על החלטות הדחייה במסגרת הערעור על פסק הדין (ר' ס' 5ג) להחלטת ביהמ"ש המחוזי ברע"א 26160-08-17 מיום 14.8.17. לצורך הכרעה בשאלת מינוי הנוירולוג די אם אדרש לשתי הבקשות האחרונות ולהחלטות שניתנו בהן.

11. בבקשה השניה למינוי מומחים רפואיים, נוירולוג ואורתופד, נעתר בית משפט קמא למינוי אורתופד. הבקשה למינוי נוירולוג נדחתה.

בחווה"ד שהוגשה על ידי האורתופד, חוות דעת מיום 19.6.16, מפרט האורתופד ממצאים בתחום הנוירולוגי כפי שעלו ממסמכים שהונחו לפניו:

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 5585-12-17 פלוני נ' זועבי ואח'

02 אוקטובר 2019

* בהערכה נזיר-פיזיולוגית מתאריך 18.11.09 המסילות התחושתיות נמצאו תקינות ונמצאה הפרעת הליכה מרכזית במסילות המוטוריות, אך ייתכן וזה מסיבה טכנית.

* ביום 16.2.16 נבדק על ידי פרופ' עורי שמצא הליכה לקויה וחולשה של יד שמאל, שאינה דומיננטית לעומת ימין.

* בבדיקה נזירולוגית מיום 24.5.16 נמצאו הליכה עם רגליים באבדוקציה, חוסר יכולת לעמוד על בהונות שמאל, הגבלה בתנועות אגן, דלדול שרירי אגן ורגל שמאל כולל כף הרגל, החזרים ערים ברגליים, ירידה בתחושה ברגל שמאל לכל האורך, פגיעה בעצבים הסקראליים ובמתן שתן.

בתיעוד רפואי נוסף, מיום 18.10.09, שהיה לפני בית משפט קמא, אשר נערך על ידי פרופ' אלי שחר, מומחה לנזירולוגיית ילדים, כשנתיים וחודשיים אחרי התאונה מצוין, כי אובחנו רפלקסים ערים בגפיים התחתונות כאשר הכוח היה מעט מופחת.

האורתופד ערך לניזוק בדיקה קלינית. את ממצאיו, הנוגעים לתחום הנזירולוגי, פירט בחוות הדעת: "נמצאה חולשה קלה במכופפי ומיישרי קרסול שמאל... תחושה ירודה בצד שמאל... רגל שמאל אדרמטומית לעומת ימין. ירידה תחושתית בעכוז שמאל בהשוואה לימין ובהשוואה לגב. ירידה בתחושה בגב התחתון לעומת חלק עליון. בבדיקת מפרקי הירכיים טרנדלנבורג חיובי בשמאל". בפרק הדיון והסיכום מציין האורתופד "בבדיקתו הגופנית... טרנדלנבורג חיובי בשמאל... ירידה תחושתית אדרמטומית בצד שמאל של העכוז וברגל שמאל המלווה בתחושה קלה של מיישרי ומכופפי הקרסול".

לאחר כל אלה כתב המומחה בזו הלשון:

"לגבי תלונות על הרטבות והתלונות הנזירולוגיות המלוות בממצאים בבדיקה ובריפוי רפואי אני ממליץ על מינוי נזירולוג שיעריך את הפגיעה הנזירולוגית והנכות הנובעת ממנה, אם קיימת, והקשר בין אלו לבין התאונה הנדונה, אם קיים".

12. לאחר שהוגשה חוות הדעת, על ההמלצה שבה למינוי נזירולוג, הגישה ב"כ הניזוק את הבקשה השלישית למינוי מומחה בתחום. בית משפט קמא לא נעתר לבקשה וקבע, כי ישקול את הבקשה בשנית לאחר חקירתו של האורתופד על חוות דעתו "לשם קבלת תמונה מלאה וברורה בשאלת הנכות והקשר הסיבתי". בקשת רשות ערעור על החלטה זו נדחתה תוך הבהרה, כי החלטת בית משפט קמא אינה בגדר 'סוף פסוק' שהרי בקשת המינוי תישקל "לאחר שמצב הדברים יתבהר".

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 5585-12-17 פלוני נ' זועבי ואח'

02 אוקטובר 2019

13. ביום 30.5.17, בתום חקירתו של האורתופד, הגישה ב"כ הניזוק את בקשתה הרביעית למינוי
נוירולוג. בית משפט קמא, בהחלטה מיום 25.7.17, דחה את הבקשה משסבר כי האורתופד חזר בו,
במהלך החקירה הנגדית, מהמלצתו למינוי נוירולוג, מה שהותיר על כנה את החלטתו מיום 14.4.16,
על נימוקיה, במסגרתה נדחתה בקשתו השניה של הניזוק למינוי נוירולוג (ר' ס' 10 להחלטת הדחיה
של הבקשה הרביעית, החלטה מיום 25.7.17).
14. ההלכה המנחה במינוי מומחים רפואיים, על ידי בית המשפט, כאמצעי להוכחת נכות עקב
תאונת דרכים ידועה וברורה. די בקשר סיבתי נחזה, אף אם בדרגת הסתברות נמוכה, על מנת להצדיק
מינוי מומחה לבחינת הנכות; כאשר הדברים אינם ברורים ייזהר בית המשפט בדבר בקשת מינוי
המומחה העלולה לקפח את זכויות הניזוק שכן דחיית בקשה למינוי מומחה, כשייתכן שנותרה למבקש
נכות עקב התאונה או כשקיים צורך מבחינתו להוכיח עניין רפואי במסגרת הוכחת חלק מפרטי הנזק
שלהם הוא טוען, עלולה לגרום עוול ונזק בלתי ניתנים לתיקון (רע"א 61478-09-14 **הכשרה חב'**
לביטוח בע"מ נ' קחלון; 2.10.14; רע"א 219/91 **הראל נ' סער בע"מ**; 25.2.91; רע"א 1338/90 **שיק נ'**
מטלון מד(2) 216; רע"א 3497/98 **רזין נ' המגן בע"מ**, נב(5) 136; רע"א 3007/12 **פלונית נ' הראל**
בע"מ; 30.5.12).
- צא ולמד, כשקיים ספק אין ספק ומוטב להורות על מינוי המומחה. כך הם לטעמי פני הדברים בענייננו.
15. לטענת ב"כ חברת הביטוח, טענה שהתקבלה בבית משפט קמא, האורתופד חזר בו מהמלצתו
למינוי נוירולוג נוכח ממצאי חוות הדעת האורולוגית אליה נחשף רק בחקירתו הנגדית. בית משפט
קמא מצטט בפסק דינו את הפסקה ממנה למד על כך, בסעיף 26 לפסק דינו: **"מבחינתי אם הייתי**
רואה את חוות הדעת האורולוגית, בהתעלם ממה שכתב פרופ' עורי אז מינוי נוירולוג מתייתר, מכיוון
שיש כיסוי של נושא ההרטבות והעדר השליטה בחוות הדעת של אורולוג מטעם בית משפט
והפסיכיאטר". האמנם?
16. ההמלצה של האורתופד, למינוי נוירולוג, כך על פי חוות הדעת, נשענה על שלושה אדנים –
תלונות נוירולוגיות; רישום רפואי; ממצאים בבדיקה (ר' לשון ההמלצה כפי שהובאה בס' 11 לפסק
דיני זה).
17. על רקע המלצת האורתופד, על שלושת אדניה, ובחינת חקירתו המלאה של האורתופד בהקשר
האמור, סבור אני כי לא ניתן לומר שהוא חזר בו מהמלצתו למנות מומחה בתחום הנוירולוגי, בכל
הנוגע לליקויים הנוירולוגיים שנמצאו בניזוק.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 5585-12-17 פלוני נ' זועבי ואח'

02 אוקטובר 2019

1 וכך היו חילופי הדברים בישיבת יום 28.3.17 עמ' 38 :

2 "ש. האם אתה ער גם למסקנתו של ד"ר בן חיים שכל טענות התובע בנוגע להרטבה אינן ממקור
3 אורגני ומקורם בסיבה נפשית שלא כרוכה בתאונה ?

4 ת. זה מה שהוא כתב.

5 ש. מה המשקל שאתה נותן למומחה האורולוגי שבדק והגיע למסקנה הפוכה משלך ?

6 ת. אני מחלק את זה לשניים, בחוות דעתי לא התייחסתי לפגיעה האורולוגית להרטבות שתן כולל
7 גם הפגיעה הנפשית התייחסתי רק לפגיעה האורתופדית בלבד, וצינתי גם שמאחר ומדובר בתלונות
8 על הרטבות הצעתי למנות מישו שזה תחום עיסוקו העיקרי (הדגשות שלי ש' ש')

9 ש.ב.מ. עכשיו שאתה רואה את חוות דעת אז עדיין צריך נירולוג לצורך זה ?

10 ת. מבחינתי אם הייתי רואה את חוות הדעת האורולוגית, בהתעלם ממה שכתב פרופ' אורי אז מינוי
11 נירולוג מתייטר, מכיוון שיש כיסוי של נושא ההרטבות והעדר השלילה בחוות הדעת של אורולוג
12 מטעם בית המשפט ופסיכיאטר". (הדגשה שלי ש' ש').

13 18. ניכר, לטעמי, כי האורתופד מפריד בין הליקוי האורולוגי, ההרטבה, לבין הליקויים
14 הנירולוגיים אותם מצא בניזוק. הליקוי האורולוגי, על פי חוות הדעת של האורולוג, אינו ממקור
15 אורגני ומקורו בסיבה נפשית, פסיכוגנית. לא מצאתי בחוות הדעת האורולוגית קביעה, כי אין בניזוק
16 ליקויים נירולוגיים. מה שכן נקבע בחוות דעת שלא נמצאה בעיה אורגנית נירולוגית שיכולה לשמש
17 מקור לבעיית ההרטבה (ר' פרק הדיון בחוות הדעת האורולוגית). מי שכן מצא ליקויים נירולוגיים,
18 הן על בסיס תלונות, הן על בסיס רישום רפואי, הן על בסיס הקליניקה הוא האורתופד שהבהיר, כי
19 הוא התייחס רק לפגיעה האורתופדית ואם מתעלמים ממנה וממה שכתב פרופ' עורי באשר לליקוי
20 הנירולוגי שמצא, אזי על רקע קיומה של חוות הדעת האורולוגית שמכסה את נושא ההרטבות, מינוי
21 הנירולוג בהקשר זה מתייטר.

22 תמיכה למסקנה זו אני מוצא בחקירתו של האורתופד מיום 28.5.17 עמ' 206-209. בחקירה זו חודדה
23 ההבחנה בין הליקויים (ההרטבה על רקע נירולוגי לבין הליקויים הנירולוגיים האחרים שנמצאו
24 בניזוק) בשאלת ב"כ הניזוק כפי שנוסחה על ידי בית המשפט :

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 5585-12-17 פלוני נ' זועבי ואח'

02 אוקטובר 2019

1 "כב' הש' רסלר זכאי: אז כשענית לשאלה בדיון הקודם אז אתה אמרת אני לא ידעתי שהיתה חוות
2 דעת של בן חיים ואני לא ידעתי שנשלח לאורולוג, עכשיו כשאני שומע שהוא נשלח לאורולוג אני
3 מוצא שלא צריך, כך אתה אמרת. עכשיו מדייקת עו"ד בן ארצי בשאלה ואומרת אוקי אחד זה בגלל
4 התלונות ואנחנו יודעים שבגלל התלונות הוא הופנה לאורולוג. אבל היא שואלת אותך האם ההמלצה
5 שלך לא נבעה גם מממצאים שאתה ראית תוך כדי הבדיקה שלך. נכון? אני מתירה לענות רק על
6 החלק השני של השאלה".

7 האורתופד מבקש להשיב ".... התשובה היא... אבל מורכבת משני משפטים" (עמ' 260 ש' 24).

8 ומבהיר, כי יש להפריד בין הדבקים:

9 "אחד מממצאי הבדיקה לפחות ממה שאני ראיתי בהנחה, ממצאי הבדיקה ככה, א' ספציפית לגבי
10 הקטע הנוירולוגי ולא לגבי השלפוחית או הרטבות יש היגיון בלחשוב על מינוי נוירולוגי (הדגשות
11 שלי ש' ש'). מתשובה זו (כמו גם מתשובתו בחקירה הקודמת בה ביקש להתעלם מהממצא הנוירולוגי
12 של פרופ' עורי), כך לטעמי, ברור בעליל כי ההמלצה למינוי נוירולוג לא באה רק בשל ליקוי ההרטבות,
13 אלא בעקבות הרישום הרפואי והקליניקה – מה שמצא בהם היגיון רב במינוי נוירולוג.

14 19. אכן, בהמשך הפרוטוקול, לאחר שאלות חוזרות ונשנות של בית המשפט, משיב האורתופד,
15 כי הוא חוזר על מה שאמר בישיבה הקודמת בה חזר בו מהצורך במינוי נוירולוג, אלא שהפעם, למקרא
16 החקירה, חזרתו באה לא משום שהתייחס הצורך במינוי אלא משום שאין קשר סיבתי בין הליקויים
17 הנוירולוגיים שמצא לבין התאונה. וכך באו הדברים לידי ביטוי אחרי שהבהיר, כי "יש היגיון בלחשוב
18 על מינוי נוירולוגי", "אבל רק רגע, ... אבל סיכוי לקשור את זה לתאונה גם כשמסתכלים על מה
19 שכתב פרופ' אורי ב-2016 שהוא מדבר על הליכה לקויה וקלושה של יד שמאל כאשר הפגיעה היא
20 בעמוד השדרה, לצורך העניין גם אם היתה פגיעה נוירולוגית באזור עצב הזנב או באזור האגן הסיכוי
21 שזה יגרום להפרעה ביד שמאל הוא מינימלי. גם אם היתה בנייה פנייה (כך במקור ש' ש'), זאת
22 אומרת אין קשר אנטומי, גם אם היתה פגיעה זאת אומרת אני אומר ואני אלך צעד קדימה, גם אם
23 היתה פגיעה נוירולוגית באזור עצם האגן או עצם העצה היא לא מסבירה, זאת אומרת מה שמצאתי
24 בבדיקה איזה שהם הבדלים בתחושה של הגב העליון לעומת הגב התחתון. זה לא עושה פלס
25 תחושת מלמעלה למטה, זאת אומרת אני הייתי מצפה שגובה הפגיעה הנוירולוגי אם יהיה קשור
26 לתאונה יהיה מתחת לגובה הפגיעה או בגובה הפגיעה ומטה".

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 5585-12-17 פלוני נ' זועבי ואח'

02 אוקטובר 2019

- 1 בכל הכבוד, שאלת הקשר הסיבתי הרפואי-נוירולוגי, בין התאונה לליקויים הנוירולוגיים אינו עניין
2 לאורתופד לענות בו גם אם יכול הוא לשפוך אור על נושא זה. זהו עניין לנוירולוג לחוות דעה. דומה
3 שגם בית משפט קמא סבור כך שעה שמנע מב"כ הניזוק לשאול אותו שאלות בתחום הנוירולוגיה:
- 4 **"עו"ד בן ארצי מתבקשת להימנע משאלות בתחום הנוירולוגי. פרופ' דודקביץ' הוא אורתופד... ולא
5 ניתן להפנות לו לפרופ' דודקביץ' שאלות בתחום הנוירולוגי" (עמ' 193 ש' 17-19 לפרוט' ישיבת בית
6 קמא מיום 28.3.17).**
- 7 שנית, הוא גם לא היה בטוח בתשובתו (בדבר העדר קשר סיבתי) עת השיב לשאלת בית המשפט, כי
8 הוא לא משוכנע שמינוי נוירולוג יקשור את התלונות לתאונה וכי הוא לא בטוח שזה יקדם את
9 ההחלטות בתיק (עמ' 207 לפרו' ש' 14-18).
- 10 20. נוכח תשובה זו התבקשה השאלה ששאלה ב"כ הניזוק את האורתופד בעמ' 209 ש' 1-5:
- 11 **"אנחנו מדברים על נוירולוגית במסגרת קופת חולים מכבי שבדקה את התובע ומצאה ממצאים לא
12 פשוטים בלשון המעטה. עכשיו יש לנו כאן נער בן 17.5 ואפילו במסגרת הספק ולאור העובדה שאתה
13 בחוות הדעת שלך המלצת בעצמך מצאת ממצאים למה שלא יבדוק אותו נוירולוג והוא זה שיחליט
14 אם יש קשר סיבתי או אין קשר סיבתי, כפי שאתה בהגינותך ציינת במסגרת חוות הדעת שלך ובצדק
15 רב" (הדגשות שלי ש' ש').**
- 16 למרבה הצער מצא בית משפט קמא לנכון שלא להמתין לתשובה והחליט כי מדובר בשאלה שכבר
17 נשאלה וכי העד יתקדם לשאלה הבאה (עמ' 209 לפרו' ש' 10-12).
- 18 21. העולה מהמקובץ – שעה שהמומחה בתחום האורתופדיה מצא על בסיס תלונות של הניזוק,
19 רישום רפואי (משנים בסמוך לאחר התאונה ולא רק משנת 2016 כטענת ב"כ חב' הביטוח, וראה לעניין
20 זה תשובת האורתופד בעמ' 38 לפרו' ש' 13-15) ובדיקה קלינית שהוא מבצע בניזוק, ליקויים
21 נוירולוגיים, וממליץ על מינוי נוירולוג, יש בכל אלה כדי להוות את אותה ראשית ראיה הצריכה למינוי
22 נוירולוג (ר' א' ריבלין תאונות דרכים - תחולת החוק, סדרי דין וחישוב פיצויים, מהדורה רביעית, עמ'
23 659). בית משפט קמא דחה את בקשתו הרביעית של הניזוק למינוי נוירולוג מהטעם שהאורתופד חזר
24 בו מהמלצתו. טרחתי ופירטתי מדוע לטעמי לא כך הם פני הדברים. משכך, אין מנוס אלא לקבל את
25 הערעור בנקודה זו.
- 26 לא נעלמה מעיני העובדה, אליה חזרה והפנתה ב"כ חברת הביטוח, לפיה בחוות הדעת האורולוגית
27 מצוין, כי **"יתר הבדיקה של הבדיקה הנוירולוגית תקינה"** אלא שאין מדובר בבדיקה שערך האורולוג

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 5585-12-17 פלוני נ' זועבי ואח'

02 אוקטובר 2019

1 אלא בציון ממצאי בדיקה שנעשתה בסמוך לאחר התאונה ואף צוין "ללא חסר נוירולוגי". אין בכך
2 כדי לסתור אפשרות להתפתחות ליקויים נוירולוגיים בחלוף הזמן, נזקים של נפגע בתאונה דרכים לא
3 מתגבשים ביום התאונה גם לא חודשים ספורים אחריה. זאת ועוד, במסגרת הממצאים שהיו לפני
4 האורולוג מציין הוא, מנגד, את תוצאות הבדיקה הנוירולוגית מיום 18.11.09 (קצת למעלה משנתיים
5 לאחר התאונה) לפיהן קיימת עדות, להפרעת הולכה מרכזית במסילות המוטוריות... וכו'.

סוף דבר

6
7 22. אם דעתי תישמע אמליץ לחבריי לקבל את הערעור כך שעניינו של הניזוק יחזור לפני בית
8 משפט קמא אשר ימנה נוירולוג לבדיקת נכותו הנוירולוגית והקשר הסיבתי בין התאונה לנכות זו, ככל
9 שתיקבע. אם תימצא נכות קשורה כאמור יש צורך לבקש ולקבל עדכון של חוות הדעת האורולוגית.
10 לאחר כל אלה יקבע בית משפט קמא את המשך הדיון לפניו לפי טוב שכלו, ויוציא לבסוף פסק דין
11 חדש בנושא נכויותיו של הניזוק וגובה הפיצוי לו הוא זכאי על בסיס הנכויות שתיקבענה.

12 נוכח דחיית ערעורה של חברת הביטוח וקבלת ערעור הניזוק באופן חלקי, תישא חברת הביטוח
13 בהוצאות הניזוק כדי סך של 30,000 ₪.
14

15 ניתן היום, ג' תשרי תש"פ, 02 אוקטובר 2019, בהעדר הצדדים.

נפתלי שילה, שופט

עינת רביד, שופטת

שאול שוחט, שופט, סגן הנשיא